herpy

SKILDPADDER

## Southeast Asian Box Turtle

# *Cuora amboinensis*

*Cuora amboinensis* er en mellemstor, næsten helt vandlevende skildpadde med hængslet bugskjold fra lavlandet i Sydøstasien. Skjoldet bliver omkring 20-25 cm, og dyret kan blive over 30 år gammelt. Arten kræver et stort, filtreret kar med forholdsvis lavt vand, en varm solplads, UVB og varme hele året, for den går aldrig i vinterhvile.

Familie: Geoemydidae  Tidligere navn: *Cistudo amboinensis; Cyclemys amboinensis*  Udgivet 16. november 2026

## SPECIFIKATIONER

### DYRET

| | |
|---|---|
| Voksenstørrelse | **18-25 cm**<br>total længde inkl. hale |
| Levetid | **25-38 år** |
| Aktiv | **Dag** |
| Levevis | **Semi-akvatisk** |
| Biotop | **Regnskov og vådområde** |
| Sværhedsgrad | **Øvet** |

### PASNING

| | |
|---|---|
| Min. terrarie | **200 × 80 × 60 cm**<br>L × B × H til 1 voksent dyr |
| Temperatur, dag | **25-30 °C** |
| Hotspot | **30-35 °C** |
| Temperatur, nat | **22-25 °C** |
| Luftfugtighed | **60-80 %** |
| Vand | **Akvaterrarie**<br>dybde 15-25 cm |
| Vandtemperatur | **25-28 °C** |
| UVB | **Nødvendig**<br>Ferguson-zone 2 |
| Kost | **Insekter, færdigfoder, planter, hvirveldyr og orme/snegle** |
| Holdes | **Enkeltvis, parvis eller i gruppe** |

### AVL

| | |
|---|---|
| Formering | **Æglæggende** |
| Kønsmoden | **48-60 mdr.** |
| Kuldstørrelse | **1-5 æg** |
| Kuld pr. år | **1-3** |
| Inkubation | **70-100 dage**<br>ved 26-30 °C |

### BESKYTTELSE OG PAPIRER

| | |
|---|---|
| CITES | **Appendiks II** |
| EU-bilag | **Bilag B** |
| IUCN | **Truet (EN)** |

CITES liste II og EU-bilag B (forordning (EU) 2026/1383) via slægtslistningen *Cuora* spp. CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Spørg SGAV om kravene til dokumentation ved køb, salg og import. Arten står ikke på de danske forbudslister for skildpadder (kun havskildpadder er forbudt).

## Om arten

*Cuora amboinensis* er en mellemstor skildpadde med et hængslet bugskjold, der kan lukkes mod rygskjoldet, så hoved, ben og hale beskyttes. Trods det hængslede skjold er arten ikke en landskildpadde: den er semi-akvatisk og bruger det meste af sit liv i vandet. Alle mål i teksten er skjoldlængden (carapax).

Rygskjoldet er mørkt olivenbrunt til sort og uden den farvetegning, mange beslægtede arter har. Hovedet er mørkt olivenfarvet med tre gule striber på hver side, og bugskjoldet er gult til lysebrunt med en stor mørk plet i hver plade. Typiske voksne dyr er 20-25 cm, og enkelte store dyr når 30 cm. Hunnerne er lidt større end hannerne. Unge dyr har et fladt rygskjold

med tre længdekamme (køle), der udjævnes med alderen, så skjoldet bliver mere hvælvet. Hvor hvælvet og hvor fladt skjoldet er, afhænger af udbredelsesformen.

Taksonomien er under revision: arten deles i flere underarter, som adskiller sig i skjoldets form, men pasningen er den samme for dem alle.

Arten er sky og rolig og ikke et dyr til håndtering. Levetiden er typisk 25-30 år, og der kendes dyr på 38 år. Arten er truet i naturen (IUCN: EN), fordi der indsamles store mængder til føde og medicin og til handel, og dyr fra naturen er ofte svækkede af stress, parasitter og udtørring. Opdrættede dyr er et langt bedre valg.

## Udbredelse og levested

*Cuora amboinensis* lever i det sydøstlige Asien. Arten findes på fastlandet fra det nordøstlige Indien og Bangladesh gennem Myanmar og Thailand til Laos, Cambodia, Vietnam og Malaysia og på øerne i Indonesien og Filippinerne. Navnet henviser til Ambon i Indonesien, hvor det først beskrevne dyr stammer fra.

Former med fladt skjold lever mod øst i Indonesien og på Filippinerne, mens former med mere hvælvet skjold lever på Sumatra, Java og fastlandet. Afgrænsningen af formerne er ikke afklaret, og kortet følger den brede afgrænsning af arten.

> **Oprindelig udbredelse:** Indien, Bangladesh, Myanmar (Burma), Thailand, Laos, Cambodja, Vietnam, Malaysia, Singapore, Indonesien og Filippinerne.

### LEVESTED

*Cuora amboinensis* lever i lavlandet, fra havniveau op til omkring 500 m, i stillestående eller langsomt flydende ferskvand med blød bund: damme, moser, sumpe, rismarker, kunstvandingskanaler og afvandingsgrøfter. Arten findes både i uberørt natur og i kulturlandskab.

Klimaet er tropisk med varme hele året, og arten optræder ikke, hvor temperaturen falder under omkring 21 °C. Dyrene opholder sig mest i vandet, men går på land for at æde, sole sig og lægge æg, og de er mere på land om natten. De unge er mere vandlevende end de voksne. Arten vandrer ikke, men enkelte dyr kan bevæge sig langt i løbet af livet. I naturen æder den både planter, frugter, frø, svampe og orme på land og planter, insekter og bløddyr i vandet.

## Pasning

### TERRARIET

Hold dyret i et stort akvarium eller et kar, ikke i et almindeligt terrarie. Det hængslede skjold får arten til at ligne en landskildpadde, men den er semi-akvatisk og skal have et vandparti som en vandskildpadde; især udtørrede dyr tager skade af at blive holdt tørt. Vandmængden bestemmer størrelsen: der skal være mindst ca. 15 liter vand pr. cm skjoldlængde. Et voksent dyr på 20 cm skal altså have mindst 300 liter vand, et dyr på 25 cm omkring 375 liter, og landdelen kommer oveni. Boksens mål, 200 × 80 × 60 cm, giver et vandparti på ca. 150 × 80 cm med 25 cm vand (300 liter), en landdel på 50 × 80 cm og 35 cm kant over vandet. Til et større dyr skal vandfladen være større, ikke dybere.

Arten er en dårlig svømmer. Vandet skal være så lavt, at dyret kan stå på bunden og række hovedet op over overfladen i hvilepartier, og der skal altid være en zone, hvor vanddybden højst svarer til skjoldlængden. Unger på under 6 cm holdes i 5 cm vand i et lavt kar på omkring 60 × 40 cm, der er let at gøre rent, med skrå bund, så der er en tør zone i den ene ende. Fra omkring 6 cm kan de flyttes til et akvarium på ca. 75 × 30 cm med 20-25 cm vand.

Landdelen er en strandbred eller en hylde med en ru rampe, stor nok til at hele dyret kan komme op og sole sig. En bund af cypresflis i landdelen holder fugtigheden oppe, og dyret graver gerne. Undgå grus, især hvidt og ærtegrus, som dyret sluger. Vandpartiet er lettest at holde rent uden underlag. Levende og kunstige vandplanter giver tryghed. Sæt et låg på, for arten klatrer.

Vand er tungt: 300 liter vejer 300 kg, så stil opstillingen på et gulv, der kan bære den. Hannerne er voldsomme under parringen, så et par eller en gruppe kræver et stort kar med mange skjul og mulighed for at skille dyrene ad.

Fra en størrelse på ca. 8 cm kan dyret holdes i en flugtsikker udendørs dam i den varmeste del af sommeren. Dammen skal graves ned for at undgå store temperatursvingninger, være omkring halvt vand og halvt land og have sten ved kanten i flere højder, så dyret nemt kommer op og ned. Dyret skal ind, så snart nætterne bliver kølige.

### TEMPERATUR

Vandet skal være 25-28 °C hele året. Brug en vandvarmer med skærm og termostat, og mål med et digitalt termometer. Solpladsen skal være 30-35 °C, målt med et infrarødt termometer et par timer efter, at lampen er tændt. Varm op med en reflektorlampe eller halogenlampe over landdelen. Luften over vandet er 25-30 °C. Om natten falder temperaturen til 22-25 °C; nattemperaturen er ikke nærmere dokumenteret, men arten findes ikke i områder under omkring 21 °C.

Arten må aldrig i vinterhvile. Den er tropisk og aktiv hele året, og en kold periode skader den. Hold derfor varmen og lyset oppe hele vinteren, og flyt dyret indendørs, så snart en udendørs dam køler af. En tørtid eller regntid er ikke nødvendig i pasningen.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

### LUFTFUGTIGHED OG VAND

Skildpaddens fugtighed er vandet selv, så luftens relative fugtighed er ikke afgørende og ikke nærmere dokumenteret for arten; 60-80 % i rummet er passende. En fugtig landdel med cypresflis hjælper dyrene med at holde skjoldet sundt.

Dyret afgiver sin afføring i vandet, så vandet bliver hurtigt snavset. Skift en del af vandet jævnligt og fjern foderrester. Er dyret nyligt erhvervet og udtørret, skal det have adgang til vand med det samme.

### VAND OG VANDKVALITET

Vandet er dyrets opholdssted, så det skal være rent, varmt og forholdsvis lavt. Voksne dyr trives i 15-25 cm vand med lavere zoner. Temperaturen er 25-28 °C.

Brug et kraftigt filter, helst et udvendigt tøndefilter, der er dimensioneret til mere end vandmængden. I meget lavt vand til unger er filtrering ikke altid praktisk, og her afhjælpes det med hyppige vandskift. Skyl filtermediet i karvand, ikke hanevand, så de nyttige bakterier bevares. Sæt al elektrisk udstyr ved vandet til en fejlstrømsafbryder (HPFI-relæ). Fodr i et separat kar, så hovedkarret holdes rent.

### LYS OG UVB

UVB er nødvendigt, for at dyret kan danne D3-vitamin og optage kalk. Ferguson-zonen er ikke dokumenteret for arten; zone 2 er et skøn ud fra, at arten lever i beskyttet vand og soler sig, men ikke så intenst som åbne vandskildpadder. Brug et UVB-rør af høj kvalitet over solpladsen, uden glas eller plast imellem, mål UV-indekset med en måler, og skift røret jævnligt, da styrken falder.

Solpladsen skal have både lys og varme fra lamper, der sidder over den. Lyset skal være tændt 11-13 timer i døgnet. Lad dyret kunne trække sig tilbage i skygge eller skjul under vandplanter.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

### FODER

*C. amboinensis* er altædende, med overvægt af planter hos voksne. I naturen æder den planter, frugter, frø, svampe og orme på land, og planter, insekter og bløddyr i vandet. Unger er stærkt kødædende og tager insekter, orme og fisk, men også noget grønt; med alderen bliver kosten mere plantebaseret.

Voksne dyr får foder hver 2.-3. dag, unger dagligt i små mængder, for overfodring giver vækstdeformiteter. Giv foder i vandet; arten æder bedst der. En voksen kost er varierede grønne blade og vandplanter, orme, snegle, insekter, hele små fisk og flydende pellets af god kvalitet.

Tilskud: kalk drysses på foderet, og en sepiaskal i karret holder næbbet slidt og giver kalk. Fjern altid den hårde bagside af sepiaskallen. Frosne fisk har mistet E-vitamin og thiamin, så giv et vitamintilskud, hvis fisk er en fast del af kosten. Kalk med D3 er kun nødvendigt, hvis dyret ikke får UVB.

### ADFÆRD OG HÅNDTERING

*C. amboinensis* er sky og rolig og ikke et dyr til håndtering. Dyret trækker sig ind i skjoldet og lukker bugskjoldet, når det bliver forskrækket. Tag det ved at løfte skjoldet med begge hænder, og vask hænder bagefter.

Enkeltvis er den sikreste holdform. Hannerne er voldsomme under parringen og kan rive i hunnens hals, så der kommer alvorlige sår, hvis dyrene ikke skilles. Et par skal have et stort kar, mange skjulesteder og mulighed for at blive adskilt.

Dyret er mest aktivt om dagen i vandet og på solpladsen. Et dyr, der gemmer sig hele tiden eller ikke æder, er enten stresset eller sygt.

## Avl

### KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen har et let hulet bugskjold, en længere og tykkere hale og større kløer; hunnen har en kort, tyk hale og kortere kløer. Forskellene er små og ses først, når dyret er kønsmodent, ved 4-5 års alderen. Hunnerne er lidt større end hannerne.

### PARRING

Parringen sker i vandet, og arten kan yngle hele året, når temperaturen er jævnt høj. Hannerne er voldsomme: de bider i hunnens hals under frieriet, og uden adskillelse kan det give alvorlige sår i hals og muskler. Hold derfor kun et par i et stort kar med mange skjul og mulighed for at skille dyrene ad.

### ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 1-5 æg pr. lægning, typisk 2, og flere lægninger om året, typisk 3. Æggene er aflange, sprøde og hårdskallede. Hun graver reden i fugtig, veldrænet jord med bagbenene og skal derfor have en stor æglægningsplads på landdelen, også når hun holdes uden han.

### INKUBATION

Æggene klækker efter 70-100 dage, oftest omkring 76 dage. Inkubationstemperaturen er ikke dokumenteret for arten; 26-30 °C er et skøn lånt fra beslægtede vandskildpadder. Æggene er skrøbelige og må ikke vendes, når de flyttes til rugemaskinen.

### OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er næsten helt vandlevende og klarer sig selv fra klækningen; forældrene passer hverken æg eller unger. De holdes i meget lavt vand (5 cm) med en tør zone og får små mængder foder dagligt. De er stærkt kødædende, og regnorme er et godt foder. Overfodring giver deformiteter i skjoldet.

## Sundhed og typiske fejl

Opdrættede dyr er hårdføre, men dyr fra naturen kommer ofte med alvorlige problemer. De hyppigste er: - Diarré fra amøbeinfektion. - Blodforgiftning efter skader og som følgesygdom til amøber. - Skjoldråd (SCUD). - Sult og udtørring hos nyindsamlede dyr. - Kalkmangel og knogle- og skjoldsygdomme ved for lidt UVB eller kalk.

Tag en frisk afføringsprøve med til dyrlægen, så snart du har erhvervet et dyr. Dyr, der ikke æder, skal undersøges hurtigt. Hold altid dyret varmt: arten tåler ikke kulde.

Alle krybdyr kan være symptomfrie bærere af *Salmonella* og smitte mennesker. Vask hænder før og efter kontakt med dyret, vand og udstyr, og lad ikke børn under 5 år håndtere dyret. Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser, har åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

### Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.